

FRAMTIDENS GRUNDSKOLA

**KUNNANDET UTVECKLAS FÖR
ATT UPPFYLLA FRAMTIDENS KRAV**

KUNNANDE ÄR FINLANDS VIKTIGASTE RESURS

Utbildning möjliggör ett välfungerande och konkurrenskraftigt samhälle samt ekonomisk tillväxt. Utbildningen står i direkt relation till finländarnas inkomstnivå, hälsa, välbefinnande och samhällsliga deltagande. För Finland är hela åldersklassens utbildning av extra stor betydelse eftersom kompetens är Finlands främsta tillgång i den globala verksamhetsmiljön som snabbt förändras och utvecklas.

Under de senaste åren har finländska ungdomars kunnande försämrats – i de senaste PISA-resultaten har finländarnas matematiska färdigheter försvagats näst mest bland OECD-länderna.

Det har skett förändringar i de ungas livsstil och tankevärld. Attityder som har en negativ inverkan på inläringen har blivit starkare och andra aktiviteter konkurrerar med skolan om de ungas uppmärksamhet. Därför valdes **kunnandets och inläringens betydelse i framtidens samhälle** samt **motivation och undervisning** till de viktigaste temana för projektet Framtidens grundskola.

Framtidens grundskola-arbetsgrupperna bestod av 45 experter från olika områden. Arbetsgrupperna utarbetade beskrivningar av undervisningens nuläge, relaterade fenomen och orsakerna till de försämrade resultaten.

De utarbetade också förslag som stöder ett samhälle som grundar sig på bildning och som kan bidra till att nivån på kunnandet höjs så att det **motsvarar behoven under det 21:a seklet.**

Arbetsgrupperna samordnades av en bredbasig styrgrupp vars ordförande var undervisnings- och kommunikationsminister Krista Kiuru. Styrgruppen bestod av representanter för åtta riksdagspartier samt representanter för Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ, Finlands Rektorer rf, Sivistystyönantajat ry, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL, Kommunförbundet, Finlands Föräldraförbund, barnombudsmannens byrå och studerandeföreningar på andra stadiet.

TEMAN UTVECKLINGSFÖRSLAGEN

KUNNANDETS OCH INLÄRNINGENS BETYDELSE SOM EN DEL AV DEN SAMHÄLLELIGA UTVECKLINGEN

Ordförande Eeva-Riitta Pirhonen, sekreterare Tommi Karjalainen

UTVECKLING AV INLÄRNINGSPÅGÅENDE

Jarkko Hautamäki, Sirkku Kupiainen, Jorma Kuusela, Juhani Rautopuro, Patrik Scheinin och Jouni Välijärvi

UTBILDNINGSMÄSSIG JÄMLIKHET OCH LIKVÄRDIGHET

Sirkka Ahonen, Venla Bernelius, Mira Kalalhti, Osmo Kivinen, Risto Rinne och Pia Seppänen

RESURSER, INLÄRNINGSPÅGÅENDE, INKOMSTER OCH EKONOMISK TILLVÄXT

Tanja Kirjavainen, Tuomas Pekkarinen och Roope Uusitalo

MINORITETERNAS STÄLLNING I UTBILDNINGEN

Heidi Harju-Luukkainen, Katri Kuukka, Heini Paavola och Mirja Tarnanen

INLÄRNINGSMOTIVATION, SKOLTRIVSEL, UNDERVISNINGSSARRANGEMANG OCH UNDERVISNINGSMETODER

Ordförande Aulis Pitkälä, sekreterare Najat Ouakrim-Soivio och Aija Rinkinen

INLÄRNINGSMOTIVATION, SKOLTRIVSEL OCH VÄLBEFINNANDE

Päivi Harinen, Tommi Laitio, Markku Niemivirta, Jari-Erik Nurmi och Katriina Salmela-Aro

INLÄRNINGSMILJÖER OCH -METODER

Mikko Jordman, Kristian Kiili, Kirsti Lonka, Allan Schneiz och Marja Vauras

UTVECKLING AV UNDERVISNINGSSARRANGEMANGEN

Pasi Hieta, Olli Hietanen, Bob Karlsson, Esa Parkkali och Anneli Rautiainen

UTVECKLING AV LÄRARUTBILDNINGEN

Ritva Jakku-Sihvonen, Tuula Koskimies-Sirén, Jari Lavonen, Kati Mäkitalo-Sigel och Arja Virta

PRINCIPEN OM NÄRSKOLA

- **EN GEMENSAM**, offentlig, kostnadsfri grundläggande utbildning där elevantagningen inte är selektiv ska bibehållas. Målet med utbildningspolitiken ska vara att inlärningsresultaten inte är beroende av individens ekonomisk-samhälleliga eller etniska bakgrund, bostadsområde eller kön.
- **KOMMUNERNA** ska arbeta för att principen om närskola förverkligas. Förvaltningen ska sörja för att valet av skola och elevantagningen, till exempel användningen av lämplighetstest eller klasser med olika betoningar enligt läroplanen, inte kränker likvärdigheten hos utbildningsmöjligheterna.
- **AV KOMMUNERNA** ska man förutsätta ett långsiktigt utbildningspolitiskt program som binder beslutsfattandet. Viktiga mål med programmet är att trygga likvärdiga inlärningsförutsättningar och förebygga kvalitetsmässig differentiering bland skolorna.
- **DEN NATIONELLA** bedömningspolitiken ska främja likvärdiga utbildningsmöjligheter.

EKONOMISKA RESURSER

- **UTBILDNINGEN** har visat sig ha en stark inverkan på individens inkomstnivå och på nationalekonomins tillväxt och därför måste en resursallokering inom den grundläggande utbildningen som möjliggör undervisning av hög kvalitet garanteras i framtiden.
- **POSITIV** diskriminering av skolor med svag socioekonomisk bakgrund och svaga inlärningsresultat stärks ekonomiskt.
- **UTBILDNINGSANORDNAREN** ska ha tillräckliga resurser för att undervisningsgrupperna ska förbli tillräckligt små. Det främsta målet är att höja kunskanden till en nivå som möter kraven under det 21:a seklet.

SKOLANS VERKSAMHETS- KULTUR OCH SKOLDAGENS UPPBYGGNAD

- **SKOLAN** utvecklas som en etisk och lärande gemenskap där eleven har rätt att yttra sig och rätt att välja (voice and choice) och där eleven bär ansvar för sin egen inlärnin.
- **SKOLANS** verksamhetskultur och strukturer ska stöda inlärninngen och välbefinnandet samt elevernas delaktighet. Skolan ska också skapa och stärka vänskapsförhållanden.
- **SKOLAN** är en del av det omgivande samhället. Samarbetet mellan hem och skola ska vara öppet och basera sig på dialog.
- **SKOLANS** verksamhetskultur och ledning utvecklas så att den värnar om språkkännedom samt om kulturell och språklig mångfald.
- **HANDLEDNING** och multiprofessionellt samarbete utökas och disponeras under elevens skolgång och i övergångsskedena.
- **SKOLDAGENS** uppbyggnad, start och längd genomförs på nya, olika sätt.

INLÄRNING OCH PEDAGOGIK

- **FLER** pedagogiska lösningar av olika slag som stöder både den kollektiva och individuella inlärninngen ska tillämpas.
- **INLÄRNINGSSVÄRIGHETER** samt andra utmaningar i anslutning till inlärninngen ska förebyggas och åtgärdas i ett så tidigt skede som möjligt, redan i förskoleundervisningen eller senast på första klassen.
- **ELEVERNA** ska kunna ta del av utmanings- och fenomencenterad inlärninng. I skolan tillhandahålls helhetsskapande lärområden som under läsåret sammanfattar det som eleverna lärt sig i olika läroämnen.
- **SKOLANS** bedömningspraxis utvecklas. Bedömningen och sifferbedömningen ska vara jämlika och likvärdiga.

GRUNDLÄGGANDE LÄRARUTBILDNING

- **DEN FORSKNINGSBASERADE** lärarutbildningen utvecklas vidare i samarbete mellan universiteten och kommunerna.
- **DEN GRUNDLÄGGANDE** lärarutbildningen och lärarnas yrkesutveckling ska bilda ett kontinuum.
- **ETT PROGRAM** för utveckling av lärarutbildningen utarbetas. Programmet är en fortsättning på VOKKE-projektet.
- **LÄRARSTUDERANDENA** ska utnyttja informations- och kommunikationstekniken samt olika virtuella miljöer i sina studier.
- **I DEN GRUNDLÄGGANDE** lärarutbildningens innehåll betonas mer än nu kriteriebaserad, mångsidig bedömning av eleven, fostran om jämställdhet mellan könen, mänskliga rättigheter och demokrati samt mångkulturellt kunnande.
- **LÄRARUTBILDNINGEN** ska bedömas nationellt.
- **ETT UTVECKLINGSPROGRAM** som stöder lärarutbildarnas yrkeskompetens inleds.

FRAMTIDENS GRUNDSKOLA MÖTER DE KRAV SOM FRAMTIDENS UTVECKLING I ARBETSLIVET OCH DET SOCIALA LIVET STÄLLER

LEDNING

- **LEDNINGSSYSTEMEN** utvecklas och resursallokeringen för ledning säkerställs.
- **BEHÖRIGHETSVILLKOREN** för rektorer bör granskas på nytt till följd av ändringarna i arbetsbeskrivningen.
- **REKTORERNAS** utbildning och ledarskapskompetens utvecklas. Rektorer ska ha en personlig utvecklingsplan.

LÄRARNAS LIVSLÅNGA YRKESUTVECKLING

- **FÖR ATT UTVECKLA** lärarnas yrkeskunskap krävs en systematisk fortbildningsverksamhet, vilket också förutsätter en omdefiniering av fortbildningsbegreppet och fortbildningens innehåll.
- **DEN RIKSOMFATTANDE** fortbildningsstrukturen och finansieringssystemet bör förnyas så att de stöder både lärarnas systematiska yrkesutveckling och utvecklingen av skolorna.
- **FORTBILDNING** ordnas i olika former och rör läraryrkets olika skeden och behov.
- **UTBILDNINGSANORDNAREN** ansvarar för att en personlig utbildningsplan som ska uppdateras årligen utarbetas för varje lärare.
- **NYA** lärare ska inskolas i sitt arbete i enlighet med ett introduktionsprogram.
- **BESTÄMMELSER** utarbetas om lärarnas rättighet och skyldighet att delta i utbildning eller utbildningsprojekt som främjar yrkesutvecklingen.

LÄRARNAS ARBETSTID

- **OLIKA** arbetstidsmodeller utvecklas och testas även framöver och ibruktagandet av dem utvidgas.
- **FORTBILDNINGEN** genomförs utanför undervisningstimmarna och antalet Fba-dagar utökas från tre till fem.
- **TIDEN** för samplanering av undervisningen och en smidig användning av den utökas.
- **SPECIALUPPGIFTERNA** enligt kollektiv- och tjänstekollektivavtalen fastställs på nytt och huruvida de ingår i arbetstiden kontrolleras.

UNDERSÖKNING AV UTBILDNINGEN

- **DET VIKTIGASTE** som den finska grundskolan har uppnått är jämställdhet i fråga om utbildningen. Att trygga och vidareutveckla den ska ställas i centrum för tvärvetenskaplig samhällelig forskning. Som kompletterande forskningsfält ska det finnas sådan forskning inom utbildningens relevans som beaktar utvecklingsbehoven till följd av förändringar i samhället och som är förknippad med förnyelser som redan pågår eller snart inleds.
- **ETT BREDBASIGT** och långvarigt, nationellt uppföljningsprogram skapas. I detta program inkluderas universiteten, Finlands Akademi, Utbildningsstyrelsen, Nationella centret för utbildningsvärdering och statsrådet via politikprogram.
- **FORSKNING** i utbildningens national-ekonomiska verkningar utökas.
- **MED HJÄLP** av forskning bedöms uppgifts-, studie- och skolgångsmotivationens betydelse och förändringarna i denna.
- **SKOLORNAS** pedagogiska utveckling stöds genom att samlas in longitudinell data för forskningssyften.
- **DET BÖR** redas ut hur helhetssituationen beträffande kommunernas ekonomi inverkar på anordnandet av utbildning. I utredningen beaktas också vilken inverkan andra ändringar i förvaltningsområdet har.
- **MÖJLIGHETEN** att fritt ansöka till den grundläggande utbildningen undersöks.

Den finskspråkiga publikationen (*Tulevaisuuden peruskoulu*) kan laddas via www.minedu.fi/julkaisut

RIKSOMFATTANDE WEBBENKÄT I SYFTE ATT UTVECKLA UNDERVISNINGEN

Som en del av utvecklingen av den grundläggande utbildningen undersökte undervisnings- och kulturministeriet vad grundskoleleverna och deras vårdnadshavare, studerandena, lärarna, rektorerna och andra experter i undervisningssektorn anser om den grundläggande utbildningens nuläge, relaterade fenomen, orsakerna till de försvagade inlärningsresultaten och utvecklingsbehoven inom den grundläggande utbildningen.

ÖVRIGA PÅGÅENDE ÅTGÄRDER I SYFTE ATT FÖRNYA DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN

Parallellt med projektet Framtidens grundskola pågår även andra omfattande riksomfattande utvecklingshelheter vars mål är att utveckla den grundläggande utbildningen. Exempel på sådana är bland annat att förnya de riksomfattande grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen, att lansera en utvecklingsplanmodell för den lokala utbildningsanordnaren samt verksamheten inom nätverket för skolutveckling.

I Finland har vi lyckats förverkliga drömmen om individens frihet och jämlika möjligheter: oberoende av om du bor i ett stort hus eller en liten stuga, är flicka eller pojke, frisk eller sjuk så kan du utbilda dig till rörmokare, polis, läkare, filmstjärna, försäljare, idrottare eller politiker allt beroende på din egen vilja och flit. Med hjälp av vårt utbildningssystem har vi lyckats engagera hela vårt lilla folk i att bygga en välfärdsstat. Även om de finländska skolorna klassas till och med som de bästa i världen ligger utbildningssystemets verkliga kraft i jämlikheten: vi har inga dåliga skolor. Framtidens grundskola uppfyller de krav som det framåtskridande arbetslivet och sociala livet ställer.

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Undervisnings-
och kultur-
ministeriet

PB 29, 00023 STATSRÅDET
FINLAND

TELEFON +358 2953 30004

KIRJAAMO@MINEDU.FI

WWW.MINEDU.FI

STYRGRUPPEN

REPRESENTANTER FÖR ÅTTA RIKSDAGSPARTIER

UNDERVISNINGSEKTORN S FACKORGANISATION OAJ

FINLANDS REKTORER RF

SIVISTYSTYÖNANTAJAT RY

FÖRBUNDET FÖR DEN OFFENTLIGA
SEKTORN VÄLFÄRDSOMRÅDEN A JHL

KOMMUNFÖRBUNDET

FINLANDS FÖRÄLDRAFÖRBUND

BARNOMBUDSMANNENS BYRÅ

STUDERANDEFÖRENINGAR PÅ ANDRA STADIET